

ТАҲЛИЛ

Одатта кўра жаҳон амалиётида ҳар чорак, ярим йил...

қурилган иқтисодий муносабатлар маконини яратдишди. Президент Ислам Каримовнинг «Ислохотлар ислохот учун...

Иккинчидан, бир мамлакат эришган иқтисодий натижани...

ган ҳолда Ўзбекистондаги ўсиш суръати 10 фоизга тенг...

ИСЛОҲОТЛАР ИСЛОҲОТ УЧУН ЭМАС, ОДАМЛАР УЧУН

Кўриниб турганидек, Беларусдаги ЯИМ ҳажми 1997 йилда 10-11 фоизга ўсган.

2-жадвал МДХ мамлакатларининг ялпи ички маҳсулоти ҳажми (1991 йил-100%)

Table with 5 columns: Country, 1991, 1994, 1995, 1996. Rows include Uzbekistan, Belarus, Armenia, Russia, Kyrgyzstan, Kazakhstan, Ukraine, Azerbaijan, Moldova, Georgia.

Мазкур жадвал билан танишиш ҳатто мутахассис бўлмаганлар учун ҳам 1-жадвалдаги кўрсаткичлар моҳиятини янада...

қариш ҳажмининг ўсиши иқтисодиётда банд кишилар сонининг юқалиши билан бир маромда кечганини ҳам эътибордан...

Яъни Ўзбекистон бошқа республикаларга рангли металл ва пахта...

1-жадвал Собик СССР республикалари — бузун мустақил давлатларнинг 1997 йилдаги ялпи ички маҳсулоти ҳажмининг кўрсаткичлари (қийсий баҳаларда)

Table with 2 columns: Country, 1997 йилда нисбатан 1989 йилга нисбатан фоизда. Rows include Uzbekistan, Estonia, Belarus, Kyrgyzstan, Kazakhstan, Russia, Latvia, Turkmenistan, Lithuania, Azerbaijan, Armenia, Ukraine, Tajikistan, Georgia, Moldova.

Мазкур жадвал билан танишганча, ахвол тамомила ўзгача тус олиши яққоллашадиган ҳолатда.

Энди ҳар қандай давлат иқтисодиёти учун асосий ҳисобланган 15 маҳсулот турини («истеъмол тўрваси» услуби асосида)...

3-жадвал Ўзбекистонда энергомбаналари ишлаб чиқариши

Table with 4 columns: Category, 1991, %, 1997, %. Rows include Natural gas, Oil, Coal.

4-жадвал Марказий Осиё давлатларида нефть ва газ қазиб олиши

Table with 6 columns: Country, Oil production, Gas production, 1991, 1997. Rows include Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan, Turkmenistan, Uzbekistan.

Шунингдек, экспортга мўлжалланган ва мамлакат миқёсида ҳам муҳим ўрин эгаллаган кимёвий маҳсулотлар ишлаб чиқаришдаги ўсиш суръатлари ўтган йилда ҳам...

1997 йилнинг биринчи ярмида МДХ доирасида сармоия ўзлаштириш суръати 7 фоизга камайгани ҳолда Ўзбекистонда...

Ўзбекистонда бундан бир неча йил бурун бошланган ислохотларнинг пировард мақсади халқимиз турмушининг яхшилаб бориш...

Масалая чуқурроқ ёндашишса, мазкур рақамларнинг яна бир-икки жиҳатларига эътиборни жалб этиш зарурати туғилади.

Биринчидан, 1989 йилдаги иқтисодий муносабатлар табиати билан бутунги шароит ўртасидаги тафовут масаласи.

Шундай қилиб, аниқ иқтисодий натижалар асосида айтиш мумкинки, шароит қандай бўлишдан қатъи назар, Ўзбекистон учун бундан буён иқтисодий юқалиш суръатларини янада оширишнинг ҳақиқий имконлари мавжуд.

5-жадвал Машинасозлик мажмуининг ривожини (минг дона)

Table with 4 columns: Category, 1990, 1996, 1997. Rows include Car production, TV production, Video production, etc.

Шу билан бирга иқтисодий таҳлил нуқтан назаридан бир мамлакат иқтисодий мавқеини иккинчи мамлакат иқтисодий мавқеи билан қиёслаш зарурати туғилганда, биринчидан, уларда ишлаб чиқарилган ЯИМ умумий ҳажмининг бир-бирига нисбатан ўзгаришини солиштириш ўринлидир.

Мисол учун, Россия Фанлар академиясининг Иқтисодий таҳлил институти мутахассисларининг БМТ халқаро қиёслаш Дастури услубига мувофиқ олиб борган тадқиқотларига кўра, 1990 йилда ишлаб чиқарилган ЯИМ ҳажми Ўзбекистонда 55,6 млрд. долларни, Қозоғистонда эса 64,4 млрд. долларни ташкил этган.

Эътибор берган бўлсангиз, ўтиш даврининг ўзига хос қийинчиликлари мавжуд шароитда Ўзбекистон ҳуқумати устувор тармоқларини (нефть ва газ саноати, энергетика, рангли металлургия, машинасозлик, кимё саноати) жадал равишда ривожлантиришга зўр бериб келмоқда.

Ўзбекистонда ижтимоий соҳадаги қурилиш ишларининг умумий ҳажми ҳам ўсишда давом этмоқда. Масалан, 1997 йилда уй-жой қурилишининг ўсиш суръатлари ўтган йилнинг худди шу даражасига нисбатан 109,3 фоизни, мактаб биноларини қуришда 100,7 фоизни, амбулатор-поликлиника муассасаларини бунёд этишда эса 133,3 фоизни ташкил этди.

Бир сўз билан айтганда, иқтисодий кўрсаткичлар, ҳисоб-китоб рақамлари амалий тадбирлар, натижалар мавжудлиги шароитидagina ҳақиқий кулратга айланади. МДХнинг айрим раҳбарлари ўз фуқароларининг нп ҳақи, нафақа пулларини тўлай олмаётган бир пайтда, бизнинг миллий даромад жон бошига фалонча бўлди, дея аравани куруқ олиб қочилари манзарасида Ўзбекистон кўлга киритган амалий натижалар қиммати янада ойдинлашди.

Раҳмонқул КАРИМОВ, иқтисод фанлари доктори, профессор, Азамат ЗИЁ.

